

KVALITETSDEKLARATION

Företagens lager

Ämnesområde

Näringsverksamhet

Statistikområde

Näringslivets struktur

Produktkod

NV0123

Referenstid

2021 Kvartal

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	5
1.2.3 Statistiska mått	5
1.2.4 Redovisningsgrupper	5
1.2.5 Referenstider	6
2 Tillförlitlighet	6
2.1 Tillförlitlighet totalt	6
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.2.1 Urval	7
2.2.2 Ramtäckning	7
2.2.3 Mätning	8
2.2.4 Bortfall	9
2.2.5 Bearbetning	9
2.2.6 Modellantaganden	10
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	10
3 Aktualitet och punktlighet	10
3.1 Framställningstid	11
3.2 Frekvens	11
3.3 Punktlighet	11
4 Tillgänglighet och tydlighet	11
4.1 Tillgång till statistiken	11
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	11
4.3 Presentation	11
4.4 Dokumentation	11
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	12
5.1 Jämförbarhet över tid	12
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	12
5.3 Sam användbarhet i övrigt	12
5.4 Numerisk överensstämmelse	13
Allmänna uppgifter	13
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	13
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	13
C Bevarande och gallring	13
D Uppgiftsskyldighet	14
E EU-reglering och internationell rapportering	14
F Historik	14
G Kontaktuppgifter	14

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistiken avser att visa den kvartalsvisa utvecklingen av Företagens lager fördelat på lagertyper, för det totala näringslivet och uppdelat på branscher. Den används primärt av Nationalräkenskaperna för beräkning av kvartalsvis bruttonationalprodukt (BNP).

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Huvudsakliga användare av Företagens lager är SCB:s Nationalräkenskaper (NR), som använder statistiken som underlag för beräkning av den kvartalsvisa bruttonationalprodukten (BNP). Uppgifterna som är av mest intresse för NR är utvecklingen av lagervärdet mätt i kronor.

Statistiken används även av myndigheter, enskilda företag och branschorganisationer för branschstudier, marknadsanalyser och konjunkturbedömningar. Användare är bland annat Riksbanken, Konjunkturinstitutet, Finansdepartementet samt EU:s statistikorgan Eurostat.

Externa användare, efterfrågar ibland mer precis statistik med avseende på till exempel säsongrensning, branschgrupper och nivåer. För att tillgodose dessa behov pågår ett kontinuerligt förbättringsarbete. Arbetet och möjligheten att tillgodose externa användares informationsbehov begränsas dock av restriktioner med avseende på de resurser som står till SCB:s förfogande, röjandekontroll och statistikens ändamål. Därför görs alltid en prioritering, vilket leder till att alla användares informationsbehov ej kommer att kunna tillfredsställas. Således anses det externa informationsbehovet endast delvis tillgodosett.

1.2 Statistikens innehåll

De statistiska målstorheterna som skattas är kvartalsvis lagerstock i baspris (löpande priser) samt lagerförändringar i baspris (fasta och löpande priser).

1.2.1 Objekt och population

Intressepopulationen utgörs av alla svenska icke-finansiella enheter som äger lager under det aktuella referenskvartalet. Målpopulation utgörs av samtliga verksamhetsenheter som enligt [Svensk institutionell sektorindelning](#) (INSEKT 2014) tillhör ett icke-finansiellt företag eller statligt affärsverk (sektorkod 11, 141 eller 142) samt är klassade till någon av följande avdelningar enligt [Svensk näringsgrensindelning](#) (SNI 2007):

Avdelning	Aktivitetsrubrik
B	Utvinning av mineral
C	Tillverkning
G	Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar
J	Informations- och kommunikationsverksamhet
M(ex.75)	Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik (exklusive veterinärverksamhet)

Målpopulationen stämmer till stor del överens med intressepopulationen. Undantag är näringsområdena Försörjning av el, gas, värme och kyla (avdelning D), Byggverksamhet (avdelning F) och Fastighetsverksamhet (avdelning L) som inte ingår i målpopulationen och täcks inte heller av annan officiell statistik för tidsperioden kvartal. Enligt den årsvisa undersökningen Företagens ekonomi (FEK) finns det betydande lagervärden där. En utökning av målpopulationen till dessa näringsområden skulle förbättra beräkningarna av kvartalsvis BNP. I nuläget bedöms dock inte förbättringen vara så pass stor att den motiverar den ökade kostnad och uppgiftslämnarbördan som en sådan utökning skulle innebära.

Målobjekten utgörs av verksamhetsenheter, vilka definieras som branschmässigt avgränsade delar av ett företag. Uppdelningen i verksamhetsenheter sker centralt på SCB och registreras i Företagsdatabasen (FDB). För mer information, se <http://www.scb.se/nv0101>.

Observationsobjekt är i en övervägande majoritet av fallen detsamma som målobjektet, dvs. verksamhetsenheten. I enstaka fall observeras dock objekt vilka skapats internt inom undersökningen, antingen via en sammanslagning av flera verksamhetsenheter eller via en uppdelning av desamma. Anledningen till att interna objekt undantagsvis skapas är för att möjliggöra alternativt underlätta uppgiftslämnandet. Interna observationsobjekt skapas främst för verksamhetsenheter som tillhör en komplex företagsenhet. Dvs. en företagsenhet som antingen består av flera ingående juridiska enheter och/eller flera ingående verksamhetsenheter.

Den ekonomiska företagsstatistiken står inför stora förändringar från och med referensår 2022.

Under flera decennier har stora, oftast multinationella, företag i allt större utsträckning utvecklat mer komplexa organisationer för sin verksamhet, och det har fått konsekvenser för statistiken. Genom förändringen kan vi producera mer relevant statistik av högre kvalitet. Utvecklingsarbetet inom detta område pågår.

Information finns och kommer att uppdateras på SCB:s webbplats (www.scb.se), under rubriken [Det ekonomisk-statistiska systemet \(scb.se\)](http://www.scb.se).

1.2.2 Variabler

Målvariabler är lagervärde, värderat i baspris. Inga avvikelser har noterats mellan målvariabler och kända intressevariabler.

De variabler som vi samlar in värde på från uppgiftslämnare kallas observationsvariabler. För undersökningen utgörs de av lagervärde.

Uppgifterna samlas in på lagertyper efter baskontoplanen [BAS 2021](#). Följande lagertyper efterfrågas:

- 141x och 142x Råvaror och förnödenheter
- 144x Produkter i arbete
- 145x Färdiga varor
- 146x Handelsvaror
- 147x Pågående arbete för annans räkning
- 148x Förskott för varor och tjänster
- 149x Övriga lagertillgångar

För företag inom Handel samt reparation av motorfordon och motorcyklar (SNI 45) efterfrågas uppgifter om hur stor del av handelsvarorna som är begagnade.

Lager av råvaror och förnödenheter samt handelsvaror ska anges i anskaffningsvärde. Målvariabeln lagervärde värderat i baspris (återanskaffningsvärde) modellberäknas utifrån observationsvariabeln lagervärde angett i anskaffningsvärde. För en beskrivning av beräkningarna, se avsnitt 2.7.1 i dokumentationen Statistikens framställning (StaF).

Övriga lagertyper ska anges i försäljningsvärde. Målvariabeln lagervärde värderat i baspris stämmer överens med observationsvariabeln lagervärde angett i försäljningsvärde.

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken skattar lagerstockar, dvs. summerade lagervärden i löpande baspriser, vid utgången av varje referensperiod. För att skatta lagerutvecklingen beräknas skillnaden mellan skattade lagerstockar från två referensperioder. Lagerförändring redovisas värderat både i fasta och löpande baspriser. Fastprisberäkningar görs med hjälp av branschprisindex, vilket är branschspecifika bearbetningar av *Prisindex i producent och importled* (www.scb.se/pr0301) och *Konsumentprisindex* (www.scb.se/pr0101).

Lagerstockarnas skattade värden publiceras inte men redovisas till NR.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Redovisningen av Företagens lager sker enligt följande branschklassificeringar:

[Standard för svensk näringsindelning \(SNI2007\)](#)

Resultaten redovisas fördelade på branschgrupper och aggregat enligt SNI2007, vanligtvis på 2-siffernivå men i några fall på en finare eller grövre nivå. Resultaten redovisas också enligt fem MIG-grupper ([Main industrial grouping](#)).

Mer information om klassifikationer går att hitta i [SCB:s klassifikationsdatabas](#).

1.2.5 Referenstider

Referensperioder för lagerförändring är samtliga fyra kvartal under 2021. Denna bygger i sin tur på lagerstockar och en målpopulation som mäts i slutet av varje kvartal.

2 Tillförlitlighet

Företagens lager ersätter de tidigare undersökningarna *Lagerstatistik för varuhandel och tjänstenärings* och *Industrins lager* från och med referenskvartal 2 år 2021. Bedömningarna av tillförlitlighet som görs i detta avsnitt baseras delvis på dessa undersökningar. Det som framförallt skiljer Företagens lager från de tidigare undersökningarna är det nya frågeformuläret, vilket kan påverka tillförlitligheten.

2.1 Tillförlitlighet totalt

Företagens lager redovisas både som preliminär och slutlig statistik, vilka främst skiljer sig med avseende på antalet företag som hunnit rapportera uppgifter till SCB vid tiden för publicering. Osäkerheten som är associerad med både den preliminära och slutliga statistiken är dock väldigt snarlika, med undantag för dels urvalsosäkerheten, som är något lägre för den slutliga statistiken och dels mätfel, då många företag inventerar lagret endast en gång per år och däremellan får göra en uppskattning av lagervärdet per kvartal. Nedan följer därför en redogörelse, som inte särskiljer den preliminära och slutliga statistiken, av de osäkerhetskällor som i störst utsträckning antas påverka den totala tillförlitligheten.

Under första kvartalet av 2020 började covid-19 spridas i Sverige och i världen. Det har inte påverkat tillförlitligheten av Företagens lager.

2.2 Osäkerhetskällor

De osäkerhetskällor som bedöms ha störst påverkan på statistikens tillförlitlighet är urval, mätning och modellantaganden. För närmre beskrivning av dessa osäkerhetskällor se avsnitt 2.2.1 respektive 2.2.3 samt 2.2.6.

Utöver de inrapporterade lagervärdena bygger statistiken även på uppgifter från undersökningarna *Prisindex i producent- och importled (PPI)* och *Konsumentprisindex (KPI)* vilka används i prisdeflateringen (omräkningen från anskaffningsvärde till återanskaffningsvärde och lagerförändring till fasta priser). Inget försök att kvantifiera osäkerheten i PPI och KPI görs i föreliggande kvalitetsdeklaration. För mer information om kvaliteten i [PPI](#) och [KPI](#), se kvalitetsdeklarationer på respektive produktsida.

Till följd av osäkerhetskällorna som beskrivs i avsnitten 2.2.1-2.2.6 publiceras inte lagerstockar utan endast lagerutvecklingen. Undersökningen fångar in de största företagen av intresse, därmed anses tillförlitligheten på totalnivå vara god men osäkerhet förekommer på mer detaljerade nivåer.

2.2.1 Urval

I en urvalsundersökning är alltid skattningarna behäftade med urvalsfel beroende på att endast en delmängd av populationen studeras. Urvalsfel är således den avvikelse mellan ett skattat värde och det faktiska värdet som beror på att man inte undersöker alla objekt i populationen.

Urvalet dras som ett stratifierat obundet slumpmässigt urval (så kallat stratifierat OSU) från den del av rampopulationen som befinner sig ovanför cut-off, där gränsen för cut-off skiljer sig mellan branscher (för närmare information se avsnitt 2.2.2 Ramtäckning).

Den totala stickprovsstorleken är cirka 3 400 objekt och urvalet uppdateras en gång per år inför publiceringen av statistik med referenskvartal två.

Uppdateringen görs inom SCB:s system för samordnade urval (SAMU), vilket innebär att approximativt 20 % av de mindre företagen ersätts med nya företag medan 80 % kvarstår i urvalet även nästkommande år.

Någon uppskattning av urvalsosäkerheten för publicerade förändringstal görs inte i dagsläget. Däremot skattas osäkerheten för lagerstockarna.

2.2.2 Ramtäckning

Även ramen uppdateras årligen inom SAMU-systemet. Rampopulationen utgörs därmed av de verksamhetsenheter som tillhör målpopulationen samt är registrerade som aktiva i Företagsdatabasen (FDB) i början av mars innevarande år.

Något som försvårar urvalsförfarandet är svårigheten att ringa in de företag som har lagervärde av betydelse. Som lagervärde vid ramframställning används insamlat lagervärde för kvartal fyra föregående år för de företag som fanns med i fjolårets urval samt tillhörde ett totalundersökt stratum. För övriga används det lagervärde som rapporterats in till Skatteverket avseende år t-2 via Inkomstdeklarationen.

Mätfel i dessa uppgifter kan antas förekomma, men någon uppskattning av dess storlek görs inte i dagsläget. Lageruppgifterna från Skatteverket detaljgranskas ej på SCB förutom i undantagsfall. Skatteverket har inget egenintresse av lageruppgifterna utan den granskning som görs av dem är endast i form av en kontroll att balansräkningen går ihop. Vidare är de senast tillgängliga uppgifterna från Skatteverket två år gamla och definitionen i inkomstdeklarationen överensstämmer inte helt med undersökningens variabler.

Rampopulationen består av ca 436 000 VE, varav ca 422 000 återfinns under cut-off-gränsen. Cut-off i varje bransch bestäms så att företagen ovanför gränsen tillsammans täcker ca 90 % av branschens totala lagervärde. Lagerbidraget från de företag i rampopulationen som återfinns under cut-off-gränsen modellberäknas vilket innebär att undersökningen täcker 100 % av lagervärdet i rampopulationen.

Eftersom ramen uppdateras en gång per år, och därmed utgör en ögonblicksbild av hur företagsregistret ser ut vid det tillfället, förekommer viss över- och undertäckning. Övertäckning utgörs av de företag som sedan ramen upprättades har lagts ned eller avslutat sin verksamhet. Undertäckning utgörs av de företag som har nyetablerats och som vid ramens upprättande inte var registrerade i företagsregistret. Såväl över- som undertäckning ökar successivt under året.

I ett försök att reducera påverkan av osäkerheten till följd av ramtäckningsosäkerheten, exkluderas verksamhetsenheter som registrerats som övertäckning. För undertäckningen görs endast i undantagsfall justeringar. Dock antas undertäckningens inverkan på statistiken tillförlitlighet vara relativt låg, då ytterst få verksamhetsenheter som nyetableras under året har ett lagervärde högre än den som motsvaras av cut-off gränsen. I den utsträckningen nyetablerade verksamhetsenheter är stora utgörs dessa generellt sett av avknoppningar från redan existerande verksamhetsenheter och upptäcks därför i granskningsprocessen. Dessa kan då hanteras genom att föras in i undersökningen under pågående urvalsår. Sammantaget anses därför den osäkerhet på den totala tillförlitligheten som uppstår till följd av ramtäckning vara relativt liten.

2.2.3 Mätning

Uppgifter om lagervärden samlas in med hjälp av frågeformulär. Från och med år 2021 introducerades ett helt nytt frågeformulär. Detta frågeformulär utgår från BAS-kontoplanen eftersom uppgiftslämnande genom uttag från bokföringssystem underlättar för företagen samtidigt som det säkerställer att de uppgifter som efterfrågas även är de som lämnas. Därmed bedöms risken för fel minska och kvaliteten öka.

I frågeformuläret efterfrågas lagervärdet vid balansdagen, den sista dagen i aktuellt kvartal. Lagervärdet ska fördelas på lagertyper motsvarande konton i BAS-kontoplanen [BAS 2021](#).

Företagens lager använder sig av två typer av frågeformulär riktade till olika branscher:

- SNI 05-33, 46-47, 58-63 och 69-74
- SNI 45

Det som skiljer frågeformulären åt är att uppgifter om hur stor del av handelsvarorna som är begagnade efterfrågas av företag inom handel samt reparation av motorfordon och motorcyklar (SNI 45).

Näst intill alla de inkomna svaren lämnas i ett webbaserat frågeformulär via SCB:s insamlingsverktyg (SIV). Fördelen med detta gentemot mer traditionella insamlingsmetoder är att det möjliggör interaktiva realtidskontroller av uppgifter, vilket antas reducera risken för mätfel. Vidare reducerar den webbaserade versionen både uppgiftslämnarbördan samt risken för bearbetningsfel. Ett fåtal verksamhetsenheter lämnar dock fortfarande uppgifter via brev, e-post eller telefon, vilket medför viss risk för mät- och bearbetningsfel. Frågeformuläret finns återgivet i sin helhet i dokumentationen *Statistikens framställning (StaF)* avseende denna statistik.

När väl uppgifterna är inkomna till SCB granskas de för mätfel, dels innan laddning till databasen och dels efter att de registrerats. Granskningen görs i prioriteringsordning, där misstänkta fel med en potentiellt stor inverkan på resultaten granskas först. Därefter granskas varje enskild bransch, eller grupp av branscher, för att hitta utvecklingstal som är avvikande. I branscher med avvikande utvecklingstal studeras de bakomliggande företagsuppgifterna ytterligare. Företagsuppgifter som avviker mycket mot tidigare lämnad uppgift till SCB följs sedan upp med återkontakt av uppgiftslämnarna i form av telefonsamtal och/ eller e-post.

Många företag bokför inte lager löpande, vilket är ett krav för att de ska kunna lämna uppgifter av hög kvalitet. Företagens bokföring kan dessutom skilja sig definitionsmässigt från de uppgifter som SCB efterfrågar.

Vidare kan feltolkningar av anvisningar leda till mätfel. För företag som inte använder sig av BAS-kontoplanen kan risken för detta antas vara större.

Eftersom observationsvariablerna utgörs av sådana uppgifter som alla företag inte kan antas föra löpande protokoll över kan mätfel antas förekomma. Mätfelen kan antas vara relativt konstanta över tid och då det huvudsakliga statistiska måttet är lagerförändring, där lagerstockarna jämförs inom samma urval, kan mätfelens påverkan på statistikens tillförlitlighet antas vara mindre, men inte obetydligt.

Någon utredning av mättelets storlek har inte gjorts. Inga studier över huruvida dessa mätfel är systematiska eller slumpmässiga har heller gjorts.

2.2.4 Bortfall

Det oviktade bortfallet (dvs. antal ej svarande VE i förhållande till antal utvalda) i undersökningen vid första publiceringstillfället är omkring 20 procent under ett normalkvartal.

Bortfall beror främst på att vissa av företagen inte har någon uppfattning om vilket lagervärde de har. En ytterligare orsak är att vissa företag inte har möjlighet att ange värden fördelade på de lagertyper som SCB begär.

Imputering (uppskattning) används för att kompensera för objektsbortfall. Om underlag för imputering saknas används i sista hand även så kallad viktkompensation, där inkomna objekt ges en högre vikt för att kompensera för värden hos de ej inkomna objekten.

Partiellt bortfall (avsaknad av lagervärde för enskilda varugrupper) är mycket svårt att identifiera och imputeras därför inte maskinellt. I undantagsfall görs manuella imputeringar.

Bortfallets inverkan på statistiken kan delvis utläsas av storleken på revideringarna mellan årets fyra publiceringstillfällen. Någon kvantitativ uppskattning av nivån på bortfallets effekt på tillförlitligheten har inte gjorts. Bortfallet har påverkan på statistiken men inte på ett systematiskt sätt.

2.2.5 Bearbetning

Inför publiceringen genomför SCB kontroller för att hitta och om möjligt korrigera fel som skulle kunna ha en snedvridande effekt på statistiken. Misstänkta fel följs upp, exempelvis genom kontakt med uppgiftslämnaren.

Granskningskontroller används för att upptäcka exempelvis summeringsfel och negativa värden innan blankettuppgifter laddas i databasen. För att granska inkomna blankettuppgifter på mikronivå används ett granskningsprogram.

Ingen manuell kodning av uppgifter görs i undersökningen.

Endast ett fåtal blankettvärden stansas in manuellt.

När administrativa data från Skatteverket matchas med undersökningens observationsenheter kan matchningsfel uppstå.

Sammantaget antas bearbetningsfelet i undersökningen normalt sett vara litet.

2.2.6 Modellantaganden

Ett antal modellantaganden görs:

- Imputering av ej inkomna uppgifter görs utifrån ett antal olika modeller och bakgrundsdata samt tidigare lämnade uppgifter (se även avsnitt 2.2.4).
- Lagerbidraget från de företag i rampopulationen som återfinns under *cut-off*-gränsen modellberäknas.
- Prisindexet som används vid prisdeflatering skattas utifrån tillgänglig information från *Konsumentprisindex* (KPI) och *Producentprisindex* (PPI).
- Modellberäkning görs från anskaffningsvärde till återanskaffningsvärde.

Mer information angående modellberäkningarna finns i dokumentationen *Statistiken framställning (StaF)*.

Ingen utredning av modellantagandenas betydelse har genomförts.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

I samband med att SCB publicerar ny statistik revideras även den tidigare publicerade statistiken. Vid publicering av kvartal 1 revideras hela föregående års statistik och vid publicering av kvartal 2-4 revideras statistiken för det innevarande året.

Det kan dock förekomma att revideringar görs även vid senare tillfällen och för perioder ännu längre tillbaka i vissa speciella fall. Flest värden ändras normalt vid revidering av det föregående kvartalet. Detta kan till exempel bero på att det inför nästkommande publicering inkommit fler svarande objekt som möjliggör bättre skattningar.

Revideringarna varierar i storlek och riktning. Vid publicering av statistiken redovisas hur mycket föregående kvartal reviderats.

3 Aktualitet och punktlighet

Företagens lager ersätter de tidigare undersökningarna *Lagerstatistik för varuhandel och tjänstenärings* och *Industrins lager* från och med referenskvartal 2 år 2021. Bedömningarna av aktualitet och punktlighet som görs i detta avsnitt baseras delvis på dessa undersökningar.

3.1 Framställningstid

Framställningstiden är cirka 45 dagar från utgången referenskvartal.

3.2 Frekvens

Målstorheternas referenstid är i huvudsak kalendervis.

Uppgiftsinsamlingen sker kvartalsvis och inleds direkt efter kvartalsslut och för kvartal 1–3 respektive kvartal 4 är insamlingsperioden ca 15 dagar respektive 25 dagar.

3.3 Punktlighet

Publicering har kunnat ske enligt den ursprungliga på förhand fastställda publiceringsplanen för Sveriges officiella statistik.

Leverans av kvartalsuppgifter till nationalräkenskaperna har kunnat ske enligt på förhand överenskomna leveransdatum.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Varje kvartal publiceras statistiken på SCB:s webbplats, www.scb.se/nv0123, i form av statistiknyhet, tabeller, diagram samt i Statistikdatabasen, www.statistikdatabasen.scb.se.

Fullständigt resultat skickas enbart till nationalräkenskaperna, som underlag för BNP-beräkningarna. Nationalräkenskaperna vidareförmedlar i sin tur resultatet av BNP-beräkningarna till övriga användare.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial från tidigare undersökningar. Forskare, utredare, m fl. kan efter prövning få tillgång till avidentifierat mikrodata för egen bearbetning.

4.3 Presentation

Statistiken presenteras i tabeller och text. I statistikdatabasen kan användarna göra egna tabeller och diagram.

4.4 Dokumentation

Statistikens kvalitet beskrivs i detta dokument, *Kvalitetsdeklaration*.

Framställningen av statistiken beskrivs i *Statistikens framställning (StaF)*.

Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Statistikens detaljerade innehåll (MetaPlus)*. Samtliga dokumentationer är tillgängliga på SCB:s webbplats, www.scb.se/nv0123.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Jämförbarheten med de gamla undersökningarna *Industrins lager* och *Lagerstatistik för varuhandeln och tjänstenäringar* får anses vara god då designen av Företagens lager i stor utsträckning är baserad på *Industrins lager*. *Industrins lager* och *Lagerstatistik för varuhandeln och tjänstenäringar* togs i sin tur fram med gemensamma metoder.

Den mest betydande förändringen mellan de gamla undersökningarna och Företagens lager bedöms vara det nya frågeformuläret som nu är gemensamt för industri-, handels- och tjänstebranscherna. I det nya frågeformuläret efterfrågas uppgifter om samtliga lagertyper från alla branscher, medan de gamla frågeformulären endast efterfrågade de vanligaste lagertyperna för respektive bransch. Detta kan tänkas resultera i att företag som tidigare rapporterat hela sitt lagervärde på den eller de lagertyper som efterfrågades, numera fördelar sitt lagervärde även på andra lagertyper. Det kan antas ha en mindre men inte obetydlig påverkan på statistiken.

Se de senaste kvalitetsdeklarationerna för *Industrins lager* och *Lagerstatistik för varuhandeln och tjänstenäringar* för uppgifter om jämförbarhet över tid för dessa undersökningar.

Under första kvartalet av 2020 började covid-19 spridas i Sverige och i världen. Pandemin påverkade samhället under resterande kalenderår 2020 samt även under 2021. Pandemin har inte påverkat jämförbarheten i Företagens lager.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Statistiken är fullt jämförbar mellan publicerade branscher, aggregat av branscher och huvudgrupper. Vilka lagertyper som företagen inom respektive bransch håller varierar dock, beroende på typ av verksamhet.

Jämförbarheten mellan de branscher som tidigare täcktes av olika undersökningar (industri respektive handel och tjänstenäringar) har ökat i och med samordningen till en gemensam lagerundersökning.

Företagens lager avseende industribranscherna (Avdelning B+C enligt SNI2007) är samordnad med undersökningen *Industrins orderingång och omsättning* (se NV0501) med syfte att skapa goda förutsättningar för Lagerkorrigerat Industriproduktionsindex (se NV0006).

5.3 Sammanvändbarhet i övrigt

Planer finns på att ersätta balansposten lager i undersökningen *Företagens ekonomi (FEK)* (www.scb.se/nv0109) med den kortperiodiska lagerstatistiken. Det är däremot tveksamt om lagerstatistiken kommer lyckas överbrygga problemen med mätfel i tillräckligt stor utsträckning för att kunna ersätta lagerposten i FEK-undersökningen.

Lagerstatistik ingår som underlag i SCB:s kvartals- och årsberäkningar av BNP. På grund av olika definitioner och avgränsningar skiljer sig de uppgifter som redovisas i BNP och lagerstatistiken åt.

Det undersöks dessutom möjligheterna att samordna lagerundersökningarna med *Investeringsenkäten* (www.scb.se/nv0801) och ett kommande index över förädlingsvärde. Även detta för att öka kvalitet och jämförbarhet samt minska uppgiftlämnarbördan.

Samanvändbarheten med undersökningen *Omsättning inom tjänstesektorn* (www.scb.se/ha0101) torde också vara god, då urvalen i dessa undersökningar är positivt samordnade via SAMU-systemet.

Lagerstatistiken omfattas inte av någon EU-förordning som anger hur statistiken skall beräknas. Det är därför svårt att uttala sig om huruvida det är möjligt att jämföra statistiken med motsvarande statistik inom andra EU-länder.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Det finns inga kända brister i den numeriska överensstämmelsen mellan olika statistikvärden.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken ingår i Sveriges officiella statistik (SOS). För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning ([2016/679](#)).

C Bevarande och gallring

Ett exemplar av all statistikredovisning i form av rapporter, böcker och statistiska meddelanden (SM) som getts ut som trycksak eller redovisats som PDF-dokument förvaras hos Kungliga biblioteket enligt Lag (1993:1392) om

pliktexemplar av dokument. Dessutom bevarar SCB ett arkivexemplar enligt Arkivlagen (1990:782) och dessa ska i framtiden levereras till Riksarkivet.

Registret ska bevaras enligt RA-MS 2019:63, och med arkiveringsfrist på 8 år enligt gd-besluten med dnr A2018-474 och A2021-2273. Observationsregister och systemdokumentation skickas till Riksarkivet efter att denna frist är utgången.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet gäller enligt lagen ([2001:99](#)) om den officiella statistiken, förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt SCB:s föreskrifter ([SCB-FS 2021:16](#)).

E EU-reglering och internationell rapportering

Företagens lager omfattas inte av någon EU-reglering och rapporteras inte internationellt. Indirekt omfattas Företagens lager av [förordning \(EG\) nr 2223/96](#), som reglerar nationalräkenskaperna.

Det har framhållits i EU:s manual för Short Term Statistics (STS) att lagerstatistik är av stor betydelse för att kunna korrigera nettoomsättningsuppgifter till produktion. Tanken är att nettoomsättning från försäljning tillsammans med förändringen av lager ska spegla produktionen inom ett företag.

F Historik

Företagens lager ersätter de tidigare undersökningarna *Lagerstatistik för varuhandel och tjänstenärings* och *Industrins lager* från och med referensperiod 2021K2. Se de senaste kvalitetsdeklarationerna för *Industrins lager* och *Lagerstatistik för varuhandeln och tjänstenärings* för dessa undersökningars historik.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån
Kontaktinformation	Lo Mildh
E-post	Fornamn.efternamn@scb.se
Telefon	010-479 61 65

